

פרשת ואתחנן

סוד תקט"ו תפילותיו של משה

פרשתנו פותחת בענין תפילותיו של משה לפני הקב"ה שיזכה להכנס לארץ ישראל, כמו שנאמר: "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר... אעברה נא ואראה את הארץ הטובה..." (דברים ג, כג-כה). חז"ל במדרש תולפת (ו"טקת) הרשע שמחו תואמ שמח אלא, השמ ללפתה תחא הליפת אלש מירמוא (י, אי ר"רבד) כמנין 'ואתחנן' (וכן כמנין 'תפלה' וכמנין 'שירה'), ומצד משה היה מתפלל עוד תפילות רבות על כך, אלא שאחר שהגיע למנין זה מנע ממנו הקב"ה להוסיף ולהתפלל על כך אפילו עוד תפילה אחת בלבד, כמו שנאמר: "ויאמר ה' אלי רב לך, אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" (פס' כו).

ברור לכל מבין שמנין תפילות זה שהתפלל משה, וכן מה שמנע ממנו הקב"ה להוסיף עליו אפילו עוד תפילה אחת, הוא לא מקרי ח"ו, אלא מכוון - ככל דברי התורה שהם מכוונים ומדויקים, וטומנים בחובם סודות עליונים - וא"כ צריך להבין, מה היתה כוונתו הפנימית של משה במנין תפילות זה?

וכדי להבין זאת יש להקדים, כי ישנם בשמים שישה בתי דינים שמהם יוצאים לעולם כל הדינים והעונשים הניתכים על ראשיהם של הרשעים רח"ל, ועליהם רמז יחזקאל בדברי נבואתו על עונשם של עובדי העבודה זרה שבירושלים: "ויקרא באוזני קול גדול לאמר, קרבו פקודות העיר ואיש כלי משחתו בידו, והנה שישה אנשים באים מדרך שער העליון... ואיש כלי מפצו בידו" (יחזקאל ט, א-ב), ופירשו חז"ל (שבת נה, א) ששישה אנשים אלו הם: קצץ, אף, חימה, משחית, משבר ומכלה - שהם בחינת שישה בתי הדינים הנזכרים.

ושורשם של השישה בתי דינים האמורים הוא משישה שמות אלקים (המורים על הדין) שנזכרו במעשה התיה פראהו, פראהו תאו סימשה תא **אלקים** בראשית בענין בריאת האור, כמו שנאמר: "בראשית ברא אריו, רוא יהיו רוא יהי **אלקים** רמאיו, סימה ינפ לע תפחרמ **אלקים** תוהו ובוהו וחושך על פני תהום ורוח הליל ארק פשוכלו סוי רואל **אלקים** ארקיו, פשוחה יבו רואה יב **אלקים** לדביו בוט יכ רואה תא **אלקים** ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד" (בראשית א, א-ה).

וכתב הגאון הקדוש בעל הפני יהושע (ברכות לב, א ד"ה דרש ר' שמלאי) וז"ל: "ובדרוש העליתי עוד שזה פירוש הפסוק 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד', שאילו התפלל משה עוד תפילה אחת, שהם תקי"ו (חמש מאות ושש עשרה תפילות), ועולה שש פעמים מנין 'אלקים', היה ממתיק בזה שש בתי דינים האמורים בפרק במה בהמה (שבת שם), והיה נענה בתפילותו, לכך אמר לו (הקב"ה) אל תוסף דבר".

והיינו שעיקר כוונתו של משה היתה להתפלל חמש מאות ושש עשרה תפילות, כמנין שישה פעמים שם השישב משרשומה, מיניד יתב השיש פתואב סיללכנה סינידה לכ תא לארשי ינב לעמ לטבל ידכ, 'סיקלא' שמות 'אלקים' שבמעשה בריאת האור כנ"ל, כי מגודל אהבתו של משה לעם ישראל רצה לפעול בתפילותיו הקדושות שלא ישלוט עליהם שום דין וחרון אף, אלא רק חן וחסד ורחמים.

אולם כשהגיע משה למנין חמש מאות וחמש עשרה תפילות, וכמעט שסיים לבטל את כל הדינים, עצר אותו הקב"ה ומנע ממנו להוסיף עוד תפילה אחת ולהגיע למנין חמש מאות ושש עשרה תפילות, כדי שתשאר

בעולם על כל פנים בחינה מועטת של דין, כי אם לא תהיה בעולם בחינת דין כלל ועונש לרשעים, הם יתגברו בו ביותר, ויעשו ככל העולה על רוחם, ויגרמו לחורבן העולם, ומפני תיקונו וישובו של עולם ראוי ונכון הוא שתהיה בו על כל פנים בחינה מועטת של דין, כמו שנאמר: "ואל זועם בכל יום" (תהלים ז, יב), ופירשו חז"ל (ברכות ז, א) שזעמו של הקב"ה הוא רגע אחד בכל יום.

אך חלילה כשאדם עושה מעשים אשר לא יעשו, ומושך עליו את רוח הטומאה, הכוללת שש מדריגות (אבי אבות הטומאה, אב הטומאה, ראשון, שני, שלישי ורביעי לטומאה), הרי הוא מגביר עליו את הדינים הקשים והמרים הללו היוצאים מאותם שישה בתי דינים. ולעומת זאת, כשאדם עוסק בתורה הקדושה, על ידי זה הוא זוכה להמתיק מעליו את כל הדינים. כי התורה היא בחינת ו', שהרי התורה ניתנה בתאריך ו' בסיון, וכן אורכן ורוחבן של לוחות הברית היה שישה טפחים (ראה בבא בתרא יד, א), וכל עמודי הספר תורה מתחילים באות ו' (חוץ מו' מקומות, וסימנך 'ביה שמו'), וכן כל התורה שבעל פה נכללת בשישה סדרי משנה, וכל זאת כדי לרמוז שגדול ועצום כוחה של התורה הקדושה להמתיק מעל העוסק בה את כל הדינים, היוצאים מאותם שישה בתי דינים כנ"ל.

שבת שלום ומבורך.

